

endnu ca. 1/5 af en ungdomsårgang, der ikke gennemgår nogen kompetencegivende uddannelse.

Det er derfor en vigtig uddannelsespolitisk opgave at opstille uddannelsesstilbud, der kan virke tiltrækkende på den gruppe af elever, der afbryder deres uddannelsesforløb efter folkeskolens afsluttende klasser og derefter ikke modtager yderligere uddannelse.

Denne gruppe vil erfaringsmæssigt være særligt udsat for både sæsonmæssig og konjunkturbestemt arbejdsøshed og vil i uforholdsmæssigt stort omfang findes repræsenteret blandt det sociale bistandsvæsens klienter.

Der er flere grunde til, at en ikke ubetydelig gruppe elever hidtil har undladt at fortsætte uddannelsesforløbet efter folkeskolen, herunder skoletræthed, en fremmedfølelse over for skolens stofområder, manglende tilskyndelse fra hjemmets side, utilstrækkelige økonomiske muligheder samt forskellige former for psykiske og fysiske handicap. Det kan derfor næppe antages, at en større del af disse elever vil kunne motiveres til at gennemføre et fuldt erhvervs- eller studieforberegende uddannelsesforløb inden for 10.-12. uddannelsesår.

Der bør derfor eksperimenteres med specielt tilrettelagte uddannelsesstilbud, der kan virke tiltrækkende på denne gruppe elever. Disse tilbud bør som altovervejende hovedregel bestå i en blanding af praktisk arbejde og skolemæssig undervisning, idet undervisningen må gives en form og et indhold, der gør den meningsfuld, set i forhold til elevernes erfaringsgrundlag og sociale baggrund.

Ad 3.

Undervisningstilbuddet i det 10.-12. uddannelsesår må være bredt og varieret for at kunne modsvare elevernes uddannelsesønsker og evner samt samfundets uddannelsesbehov.

De fag, som skal give eleverne de nødvendige forudsætninger for at kvalificere sig til erhvervsmæssig beskæftigelse og til videregående uddannelse efter det 12. uddannelsesår, må derfor indgå som en væsentlig del af det samlede undervisningstilbud.

Imidlertid må man i det 10.-12. uddannelsesår også fortsætte med den forberedelse til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver, som er begyndt i folkeskolen, jfr. folkeskolelovens § 2, stk. 3. Der bør derfor i uddannelserne indgå en kerne af fælles fag af alment kulturelt og samfundsmæssigt indhold, som kan give eleverne en fælles almen baggrund.

Derudover skal eleverne have mulighed for at vælge fag, der uddyber de ovennævnte fag, eller

som supplerer disse fag, f. eks. i form af fag som idræt, musik og formning.

Ad 4.

Der er tradition for, at erhvervsuddannelserne kombinerer den mere teoretiske skoleuddannelse med praktisk beskæftigelse. Dette værdifulde samspil må opretholdes også i et fremtidigt uddannelsessystem. På institutionerne uddannes eleverne i de nødvendige praktiske færdigheder. I virksomhederne får de mulighed for at anvende det indlærte i praksis, samtidig med, at de så tidligt som muligt kan få et indblik i deres fremtidige arbejdsmiljø. Endvidere kan eleverne få en fornemmelse af, hvorledes deres egen arbejdsfunktion indgår som et led i produktionsgangen og dens tilrettelæggelse.

Det må imidlertid anses for værdifuldt, at eleverne får øget kendskab til og forståelse for kultur- og arbejdslivet i andre dele af samfundet. Herved kan der skabes tættere forbindelser mellem arbejdslivet og de uddannelser inden for 10.-12. uddannelsesår, der hidtil udelukkende har været drevet som skoleundervisning. Det må derfor undersøges, hvilke muligheder, der vil være for, at elever, der fortrinsvis følger den studieforberegende undervisning, kan få praktisk beskæftigelse i arbejdslivet som et led i deres uddannelse.

Ad 5.

Skal et smidigt system, der i høj grad er baseret på elevernes egne valg, fungere tilfredsstillende, må det rumme en udbygget uddannelses- og erhvervsvejledning, som kan oplyse eleverne om konsekvenserne af de forskellige valgmuligheder og rådgive eleverne om, hvilke valg de hver ud fra deres forudsætninger bør træffe. Vejledningen må bl.a. bygge på et løbende ajourført materiale, som beskriver de aktuelle uddannelsesforhold og arbejdslivets vilkår, ligesom der må anvendes velunderbyggede prognoser for beskæftigelsesmulighederne. Herved vil man også kunne modvirke den skævhed i uddannelsessøgningen, der skyldes mangelfuldt kendskab til forventet udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet, ikke mindst for så vidt angår de lange, videregående uddannelser, og bidrage til, at egentlige adgangsbegrænsninger ved de videregående uddannelser kommer til at spille en mindre fremtrædende rolle som middel til regulering af tilgangen.

Ad 6.

Der er med indførelsen af de erhvervsfaglige grunduddannelser skabt nogle mere smidige uddannelsesstilbud inden for det 10.-12. uddannelsesår, som stiller eleverne friere med hensyn til deres frem-